

Huvudman

ÖSTERSUNDS KOMMUN
kundcenter@ostersund.se

Beslut

Datum 2026-06-15
Dnr SI 2026:4103
Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Parkskolan i Östersunds kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Östersunds kommun en anmärkning avseende brister rörande det löpande arbetet. Östersunds kommun ska senast den **9 oktober 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:4103) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en riktad tillsyn av grundskolan Parkskolan i Östersunds kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Parkskolan i Östersunds kommun följer gällande bestämmelser om säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte avseende beredskapsplan, löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer samt åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten under den tid verksamheten pågår.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, personal och rektorn samt observationer på skolenheten den 12 maj 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats såsom planer och rutiner. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beredskapsplan

Skolinspektionen har tagit del av skolans dokument "Hot och Våld – förebygga Parkskolan 2026", "Hot och Våld – agera och efterarbete Parkskolan 2026" och "Parkskolans riskbedömning och handlingsplan – Hot och våld 2026". Av "Hot och Våld – agera och efterarbete Parkskolan 2026" framgår hur personal och elever ska agera i händelse av en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Av dokumentet framgår bland annat följande: rutin för agerande i vardagliga hot- och våldssituationer, rutin för agerande vid akut krissituation och rutin för hantering av hot, våld och obehagshändelser. Rutinerna innefattar åtgärder som ska vidtas vid pågående dödligt våld och strategier för hur hot ska hanteras beroende på hur hoten förmedlas. Därutöver beskrivs roller och ansvarsfördelning för rektorn samt alla medarbetare och även kontaktuppgifter vid en akut situation. Det finns även en beskrivning av hur skolans krisgrupp ska agera och när den ska aktiveras samt hur obehöriga på skolan ska hanteras. Hur det förebyggande arbetet mot hot och våld samt hur utredning och riskinventering ska gå till framgår av "Hot och Våld – förebygga Parkskolan 2026".

Rektorn säger i intervju att planen "Hot och Våld – agera och efterarbete Parkskolan 2026" senast är reviderad inför kalenderåret 2026. Kommunens säkerhetssamordnare gör en övergripande plan för huvudmannen som sedan anpassas och omarbetas av rektorn tillsammans med all personal till skolenhetens plan.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter

Av "Hot och Våld – förebygga Parkskolan 2026" framgår att skolan, utifrån riskinventering och riskbedömning, varje år ska ta fram en handlingsplan för att förebygga hot och våld. Rektorn ansvarar för att en riskinventering, utifrån frågor som anges i "Hot och Våld – förebygga Parkskolan 2026", görs i samverkan med personalen varje år. Riskbedömning och riskanalys ska rektorn göra tillsammans med skyddsombudet efter att riskinventeringen är gjord.

Personalen säger att all personal har deltagit i riskinventeringar genom diskussioner i smågrupper där resultaten sedan förs vidare till rektorn och används vid revidering av planen "Hot och Våld – agera och efterarbete Parkskolan 2026". De har pratat om risker utifrån olika miljöer på skolan. Personalen har även diskuterat förutsättningar i olika klassrum utifrån ett säkerhetsperspektiv. Rektorn säger att all personal deltar i skolans arbete med riskinventering vilket sker årligen på hösten under personalens arbetsplatsträffar. Då sitter personalen i mindre grupper och pratar om tänkbara och faktiska hotsituationer. Rektorn och skyddsombudet gör därefter en riskbedömning utifrån personalens underlag och vissa delar förs in i skolans plan "Hot och Våld – agera och efterarbete Parkskolan 2026" och andra delar förs in i skolans handlingsplan "Parkskolans riskbedömning och handlingsplan – Hot och våld 2026" för att förebygga hot och våld. Exempelvis har rutin kring obehöriga personer förts in i planen "Hot och Våld – agera och efterarbete Parkskolan 2026" i år efter riskbedömningen.

Information till personal och elever

Personalen och rektorn säger samstämmt att all personal känner till planernas innehåll och när det ska tillämpas samt hur de ska agera i allvarliga hot- eller våldssituationer. Rektorn går igenom planerna minst en gång per år och delar av planerna brukar diskuteras även vid andra tillfällen såsom på arbetsplatsträffar. Det finns information i alla arbetsrum hur personal ska agera vid en allvarlig våldssituation. Planerna finns tillgänglig för all personal som har skolan som sin arbetsplats, även personal som rektorn inte är chef över. Rektorn har fört diskussioner om dessa anställda och deras kännedom om skolans plan med deras chef.

Eleverna säger i intervju att de inte har fått någon information om hur de ska agera om det inträffar en allvarlig våldssituation på skolan men att de tror att de vuxna har pratat om det med varandra och att de vuxna vet vad som ska göras. Eleverna tror att lärarna hade kommit och sagt åt eleverna vad de skulle göra om något allvarligt inträffade på skolan.

Personalen säger att det inte är styrt från rektorn att de ska prata om säkerhetsarbete med eleverna men att de själva tar upp det exempelvis utifrån olika händelser som inträffar i samhället.

Rektorn säger att eleverna inte har fått så mycket information om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig

våldssituation. På elevrådet har de diskuterat skolans säkerhetsarbete, men det har inte varit strukturerat och inte kommit ut till eleverna i klasserna. Rektorn säger att det är ett arbete som behöver utvecklas och vid läsårsstart kommer alla lärare att få ett grundmaterial som ska tas upp med deras respektive klasser. Informationen till eleverna ska handla om hur säkerhetsarbetet är upplagt och hur skolans personal agerar vid allvarliga våldssituationer eller hot om allvarliga våldssituationer.

Utbildningsinsatser och övningar

Personalen säger att de har haft flera praktiska övningar om pågående dödligt våld som kommunens säkerhetssamordnare lett. Rektorn säger att personalen har övat både inrymning och utrymning med inriktning på pågående dödligt våld. Rektorn har fört diskussioner med skyddsombudet om att ha den typen av övningar vartannat år eller åtminstone med någon form av regelbundenhet.

Eleverna säger att de har fått information från sina mentorer om hur de ska göra när brandlarmet går men de har inte gjort någon brandövning denna termin. Eleverna tror att det beror på att de har genomfört brandutrymningar flera gånger detta läsår när brandlarmet har utlösts. Rektorn säger att de inte har gjort några andra säkerhetsövningar med eleverna och att huvudmannen har sagt att de måste vänta med det tills det finns en gemensam plan på huvudmannanivå för hur det ska gå till. Rektorn säger att elevrådet har tagit upp att de vill öva på inrymning.

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde

Tillträdesbegränsningar/tydligt markerad skolenhet

Av Skolinspektionens observationer framgår att skolenheten består av ett antal byggnader som bildar en kvadrat med en skolgård i mitten. Det finns ett antal gångstigar som leder in till skolans område (innergården). Vid varje ingång till skolområdet finns en skylt uppsatt som anger att det är ett skolområde samt att endast behöriga har tillträde helgfria vardagar mellan klockan 06.30- 17.30. På skylten finns en QR-kod som leder till kommunens hemsida där det bland annat går att läsa om vem som är behöriga eller obehöriga på skolområdet.

Det finns en huvudentré som är riktad utåt från innergården. På dörren finns det två skyltar, en som säger "Välkommen tillbaka till Parkskolan" samt en som informerar om att området är kameraövervakat. På innergårdssidan finns ett antal ingångar till skolan. På dörrarna finns skyltar som upplyser att området är kameraövervakat.

Personalen och rektorn säger att det är tydligt för utomstående var skolområdet börjar eftersom det finns skyltar från alla ingångar till skolans område.

Rutiner för besök av utomstående och avvisande av obehöriga

Av "Hot och Våld – agera och efterarbeta Parkskolan 2026" framgår att all personal ska bära namnskyltar och att personal som möter någon de inte känner igen alltid ska gå fram och fråga vem den personen söker. Om personen inte har ett legalt ärende på skolan ska personen vänligt men bestämt avvisas från skolans område. Personalen ska tillkalla hjälp vid behov och ringa polis om läget blir akut.

Kännedom om rutiner

Eleverna och personalen säger att för att komma på besök bör utomstående kontakta rektorn innan besöket. Personalen säger vidare att om någon kommer till skolan som inte bokar tid innan så hade personalen följt den personen till rektorn eller bitt personen att boka en tid. Om någon har bokar tid så möts den personen upp på avtalad plats. Besöksinformation har gått ut till vårdnadshavarna genom rektors brev.

Rektorn säger att besöksrutinerna går igenom med all personal i samband med att "Hot och Våld – agera och efterarbeta Parkskolan 2026" går igenom på uppstarten i augusti. Vidare säger rektorn att de flesta besök på skolan är av personer som de har bestämt möte med och om en besökare inte anmält sig som besökare så borde de gå till expeditionen och göra det. Rektorn har skickat ut besöksinformation till skolans vårdnadshavare samt att det går igenom på föräldramöten på hösten.

Eleverna och personalen säger att personalen frågar en person som kommer in på skolan som personalen inte känner igen efter vad personens ärende är och om den inte har något giltigt skäl att vara på skolan kommer personalen att avvisa personen. Eleverna ger exempel på elever från andra skolor som varit på skolan som personalen har avvisat och personalen säger att det ibland händer att före detta elever behöver avvisas men att det inte är vanligt att vuxna obehöriga kommer till skolan. Personalen säger att det finns en hög vuxennärvaro i korridorerna och personalen kommer snabbt att märka om någon inte vet var de ska och därefter fråga efter dens ärende. Om det blir jobbigt att avvisa själv så tar personalen hjälp av kollegor eller ringer polisen. Personalen har diskuterat scenarion och vad de ska göra om en utomstående blir hotfull. Rektorn säger att om det kommer någon som personalen inte känner igen ska de vänligt fråga vem personen söker och om personen inte har ett ärende på skolan ska den anses som obehörig och avvisas. Vid behov kan kollega eller polis tillkallas för stöd vid avvisningen. Ibland behöver elever från andra skolor avvisas men förutom det så händer det sällan att obehöriga befinner sig på skolan. Rektorn säger att de pratar med eleverna om att de inte får bjuda in kamrater från andra skolor till skolan.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet

1. finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och
2. bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. (6 a kap. 3 § 1 och 2 skollagen)

Enligt förarbeten ska det i en beredskapsplan framgå hur personal, barn och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. (prop. 2024/25:160 s. 46, 157)

Av förarbeten framgår vidare att ett löpande arbete innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Inom ramen för det löpande arbetet måste det även säkerställas att personal och elever får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Ett löpande arbete med beredskap innefattar vidare att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen för till exempel inrymning, utrymning och utestängning. (prop. 2024/25:160 s. 41, 44, 157 och 158).

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det på varje skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår. (6 a kap. 4 § skollagen)

Av förarbeten framgår att åtgärder som behöver vidtas är att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Sådana kan vara fysiska i form av t.ex. grindar och lås men det kan också handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av skolan och gemensamt nyttjade ytor. Huvudmannen bör också begränsa möjligheterna för utomstående personer att fritt röra sig från angränsande ytor och gemensamma ytor in på enheterna. Det måste vid varje skolenhet övervägas vilka åtgärder som i det enskilda fallet är nödvändiga och möjliga för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till området. De olika förutsättningar som gäller för olika enheter innebär att olika åtgärder kan vara aktuella. I den mån t.ex. kulturskola eller liknande verksamhet bedrivs i skolans lokaler under skoldagen är det väsentligt att skolan har tydliga rutiner och riktlinjer för när personer som hör till dessa verksamheter får vistas inom enheten. Bestämmelsen innebär inte ett krav på att varje möjlighet för en utomstående person att ta sig in på området undanröjs, genom exempelvis fysiska säkerhetslösningar eller genom att personal övervakar skolområdet. Om en obehörig person uppmärksammas på området måste emellertid

åtgärder vidtas för att förmå denna att lämna området (prop. 2024/25:160 s. 159).

Det framgår vidare av förarbeten att om det saknas rutiner och riktlinjer för när utomstående ska ha rätt eller möjlighet att vistas på skolenheten kan det lätt uppstå gråzoner och oklarheter kring vilka som har rätt att vistas där. Rutinerna bör syfta till att tydliggöra hur utomstående besökare ska agera om de vill besöka t.ex. skolan, hur skolan ska agera för att ta emot sådana besökare och hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Rutiner kan exempelvis handla om att besök ska anmälas på ett visst sätt, att personal ska möta upp besökare vid entrén, att besökare ska bära besöksbricka eller liknande och att skolpersonal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där. Rutiner och riktlinjer måste vidare kommuniceras utåt på ett ändamålsenligt sätt (prop. 2024/25:160 s. 59).

Skolinspektionens bedömning

Beredskapsplan

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att skolenhetens dokument "Hot och Våld – förebygga Parkskolan 2026" och "Hot och Våld – agera och efterarbeta Parkskolan 2026" innehåller motsvarande information som i en beredskapsplan. Skolinspektionen konstaterar att det av nämnda dokument framgår hur personal och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. Skolinspektionen bedömer därmed att skolenheten uppfyller författningarnas krav vad gäller beredskapsplan.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Av ovan redovisade omständigheter framgår att det finns ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt utbildningsinsatser och övningar för personalen. När det gäller elever ger mentorerna information vad elever ska göra vid brandlarm och det har genomförts utrymningar vid brandlarm. Det framgår vidare att personal har fått information om de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Utredningen visar att mentorerna visserligen själva kan ta upp med elever exempelvis utifrån olika händelser som inträffar i samhället men av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår också att eleverna i övrigt inte fått någon information om hur de förväntas agera vid allvarlig våldssituation eller hot om en sådan.

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att skolenheten är tydligt markerad genom skyltar vid ingångarna till skolområdet. Av skyltarna framgår det att endast behöriga har tillträde mellan angivna tider då skolverksamheten pågår. Vidare framgår av utredningen att det finns

rutiner för hur besök av utomstående ska hanteras samt hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Det framgår också att innehållet i rutinerna är känt för personalen samt att obehöriga avvisas från skolenheten vid behov. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolenhetens åtgärder för att neka obehöriga tillträde uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Östersunds kommuns verksamhet vid Parkskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller löpande arbete för att säkerställa beredskap. Utredningen visar att även om mentorer själva kan ta upp med eleverna utifrån olika händelser som inträffar i samhället så framgår det att eleverna inte har fått tillräcklig information om huvuddragen av de handlingsalternativ som finns om en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation uppstår. Detta är en brist. Det framgår dock också att skolenhetens löpande arbete i övrigt uppfyller författningarnas krav. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Östersunds kommun en anmärkning.

X Johanna Oskarsson Abraha...

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Oskarsson Abrahamsson

X Albin Hellberg

Föredragande

Signerat av: Albin Hellberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Maria Lundin medverkat.